

Profiel van kwalificatiedossier:

**Gespecialiseerde
proefdierverzorging**
Crebonr. 23175

» Specialist proefdierverzorging (Crebonr. 25466)

Geldig vanaf

01-08-2015

Opleidingsdomein

Voedsel, natuur en leefomgeving (Crebonr. 79160)

Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Gevalideerd door: Sectorkamer Voedsel, groen en gastvrijheid
Op: 14-01-2016

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Overzicht van het kwalificatiedossier	5
Basisdeel	6
1. Beroepsspecifieke onderdelen	6
B1-K1: Voert complexe handelingen uit aan proefdieren	6
B1-K1-W1: Bereidt complexe proefdierwerkzaamheden voor	7
B1-K1-W2: Verricht complexe proefdierwerkzaamheden	7
B1-K1-W3: Voert dierproeven uit	8
B1-K1-W4: Plant en verdeelt werkzaamheden	8
B1-K1-W5: Stelt fokplan op	9
2. Generieke onderdelen	10
Profieldeel	11
P1: Specialist proefdierversorgung	11

Leeswijzer

Het kwalificatiedossier voor het middelbaar beroepsonderwijs geeft weer wat de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen en kunnen aan het einde van de mbo-opleiding.

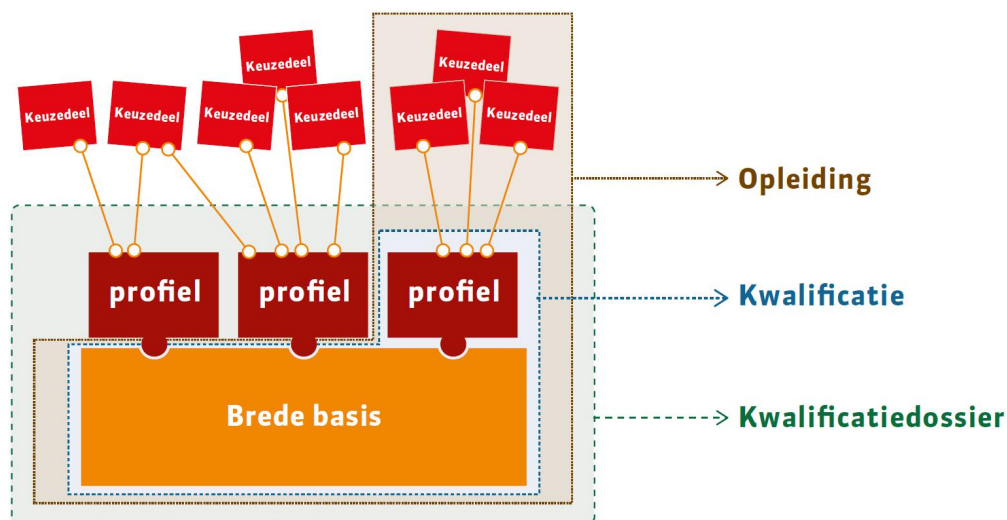
Opbouw dossier

Dit kwalificatiedossier bevat de kwalificatie-eisen voor één of meerdere mbo-beroepen en bestaat uit:

1. Het **basisdeel** (B), dat gevormd wordt door:
  - a. De beroepsspecifieke onderdelen. Dit betreft gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatie - dossier.
  - b. De generieke onderdelen. De generieke onderdelen zijn door de landelijke overheid geformuleerd. Het betreft de onderdelen:
Nederlandse taal;
rekenen;
loopbaan en burgerschap; en
voor zover het niveau 4 betreft: Engels.

2. Het **profieldeel** (P). Profielen bestaan uit kerntaken (K) en werkprocessen (W) waarop de kwalificaties in dit kwalificatiedossier van elkaar verschillen.

De beroepsopleiding in het mbo is gebaseerd op een kwalificatie en één of meer **keuzedelen** (D). Keuzedelen hebben tot doel om bovenop de kwalificatie een verdieping of verbreding te leveren bij de toerusting voor de arbeidsmarkt of een extra voorbereiding voor een vervolgopleiding. De beschikbare keuzedelen voor dit kwalificatiedossier zijn te vinden op <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl>. Op deze website staat het overzicht met alle keuzedelen.

Taal en rekenen

De generieke kwalificatie-eisen voor taal en rekenen zijn benoemd in het basisdeel. Als sprake is van beroepsspecifieke taal- en rekeneisen is dit aangegeven in de kolom 'vakken en vaardigheden'. Daarnaast kan in de kolom 'gedrag' een extra verduidelijking aangegeven zijn hoe deze beroepsspecifieke taal- en rekeneisen worden ingezet in een werkproces.

Verantwoordingsinformatie

Aanvullende (verantwoordings-)informatie bij dit kwalificatiedossier is te vinden op <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl>. Deze informatie is geen onderdeel van het kwalificatiedossier.

Overzicht van het kwalificatiedossier

Naam profiel	Mbo-niveau (EQF-niveau)	Beroepsvereisten	Typering van de kwalificatie
P1 Specialist proefdierverzorging	4	Ja	specialistenopleiding

B1-K1 Voert complexe handelingen uit aan proefdieren	B1-K1-W1	Bereidt complexe proefdierwerkzaamheden voor
	B1-K1-W2	Verricht complexe proefdierwerkzaamheden
	B1-K1-W3	Voert dierproeven uit
	B1-K1-W4	Plant en verdeelt werkzaamheden
	B1-K1-W5	Stelt fokplan op

Profieldeel

De profielen in dit kwalificatiedossier hebben de volgende (specifieke) kerntaken en werkprocessen:

P1	Specialist proefdierverzorging
Geen extra kerntaken en werkprocessen	

Basisdeel

1. Beroepsspecifieke onderdelen

Typering van de beroepengroep

Context

De beginnend specialist proefdierv verzorging is werkzaam bij een vergunninghoudend bedrijf of instelling, op grond van de Wet op dierproeven (Wod), waar dierproeven worden uitgevoerd en waar proefdieren gehuisvest en/of gefokt worden. Dit kan een dierenlaboratorium zijn verbonden aan een universiteit of ziekenhuis, een commerciële instelling, maar dit kan ook een proefdierleverancier zijn.

Typerende beroepshouding

De beginnend specialist proefdierv verzorging heeft een signalerende, kritische en proactieve houding, waarbij hij altijd rekening houdt met het welzijn van de dieren en met de veiligheid van mens en dier. Hij observeert de dieren nauwlettend en zorgt voor een goede interactie met de dieren.

De beginnend specialist proefdierv verzorging is communicatief vaardig (mondig) en staat stevig in zijn schoenen. Hij overtuigt de verschillende partijen waarmee hij te maken heeft met feiten en argumenten en onderbouwt zijn standpunt, zonder discussies 'op de spits' te drijven. Verder is hij zich steeds bewust van wat hij doet en met welke reden. Ook werkt hij klantgericht en dienstverlenend.

De beginnend specialist proefdierv verzorging houdt van dieren en voert tegelijkertijd experimenten met deze dieren uit. Hij is daarin gewetensvol en hij voert de verzorging van de dieren en de experimenten uit met een grote mate van zorgvuldigheid en respect voor de dieren. Verder neemt hij ook milieu, duurzaamheid en arbeidsomstandigheden in acht bij al zijn werkzaamheden.

De beginnend specialist proefdierv verzorging is in staat zelfstandig en in teamverband te werken. Hij werkt snel en efficiënt, maar ook zorgvuldig, nauwkeurig, ordelijk en hygiënisch. Hij is handvaardig en geïnteresseerd in nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied. Hij houdt zijn eigen professionaliteit op peil.

Hij zet routinematige administraties en registraties op, voert ze uit en bewaakt ze. Hij maakt heldere verslagen van door hem uitgevoerde werkzaamheden, die voldoen aan de kwaliteitscriteria die aan verslaglegging van onderzoek worden gesteld. Ook kan hij lange tijd achtereen geconcentreerd werken.

De beginnend specialist proefdierv verzorging heeft affiniteit met techniek en het werken met computers.

Resultaat van de beroepengroep

Proefdierhandelingen en experimenten zijn volgens afspraak uitgevoerd en proefdieren zijn zo optimaal mogelijk verzorgd. Er is gewerkt conform wet- en regelgeving en resultaten zijn volgens protocol vastgelegd.

B1-K1: Voert complexe handelingen uit aan proefdieren

Complexiteit

De beginnend specialist proefdierv verzorging heeft specialistische kennis en vaardigheden; zijn werk kent een hoog afbreukrisico. Zijn werkomstandigheden zijn herkenbaar, wisselend en soms internationaal. Communicatie met de onderzoeker en andere teamleden is van groot belang; de beroepsbeoefenaar past in de hiërarchie. Hij werkt soms in ruimtes met verschillende inperkingsniveaus en met verschillende microbiologische barrières. Hij bedient complexe apparatuur, behandelt dieren, verzamelt en verwerkt (onderzoeks)gegevens. Euthanaseren van dieren hoort ook bij zijn werkzaamheden; hij is in staat met emoties om te gaan evenals met maatschappelijke weerstand.

De beginnend specialist proefdierv verzorging heeft een organisatorische, coördinerende, controlerende en aansturende rol en, afhankelijk van de organisatie, ook een uitvoerende rol.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend specialist proefdierv verzorging is verantwoordelijk voor toepassen van wet- en regelgeving. Hij verdeelt de werkzaamheden. Hij spreekt ook medewerkers en onderzoekers aan, als die niet volgens de gemaakte

B1-K1: Voert complexe handelingen uit aan proefdieren

afspraken werken. Hij is verantwoordelijk voor het goed uitvoeren van de verzorging van de dieren, voor experimentele ingrepen en voor het welzijn van de proefdieren. Hij kan bij calamiteiten zelf actie ondernemen, passend binnen de afspraken die er bestaan met de onderzoeker. Hij werkt zelfstandig, geeft achteraf verantwoording.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft specialistische kennis van microbiologische hygiëne
- heeft specialistische kennis van biologische regimes
- heeft kennis van de Code of practice welzijnsbewaking proefdieren (3 V's Vervanging, Vermindering en Verfijning)
- heeft kennis van branchespecifieke wet- en regelgeving
- kan voorkomende registratiesystemen gebruiken
- kan dieren hanteren en/of fixeren
- kan de leefomgeving van dieren reinigen en ontsmetten
- kan (diergenees)middelen toedienen
- kan anesthesie toedienen
- kan specialistische apparatuur bedienen.
- kan proefdieren op humane wijze doden
- kan premediceren
- kan instrumenteren

B1-K1-W1: Bereidt complexe proefdierwerkzaamheden voor

Omschrijving

De beginnend specialist proefdierversorgung ontvangt voor aanvang van proeven de geleverde dieren en controleert ze aan de hand van vaste criteria. Hij zorgt ervoor dat ze op de juiste plaats gehuisvest worden. Hij controleert of het benodigd instrumentarium aanwezig, schoon en compleet is voor aanvang van de dierproeven. Hij bewaakt het acclimatisatieproces conform protocol. Hij organiseert de werksetting, zet apparatuur, materiaal en instrumentarium klaar. Hij registreert gegevens en rapporteert afwijkingen.

De beginnend specialist proefdierversorgung neemt de onderzoeksopzet door met de onderzoeker voor aanvang van de dierproeven. Eventueel adviseert hij hierbij over de te gebruiken proefdieren en/of technieken. Hij bestelt vervolgens in voorkomende gevallen de dieren, reserveert ruimten en zorgt dat alles in het dierenlaboratorium gereed is voor het onderzoek.

Resultaat

Een correct voorbereid onderzoek qua ruimte, klimaat, materialen/ instrumentarium en met de juiste dieren. Schoon en steriel instrumentarium.

Gedrag

De beginnend specialist proefdierversorgung:

- communiceert zorgvuldig;
- bereidt het onderzoek zorgvuldig voor;
- is alert op dierenwelzijn, diergezondheid;
- controleert leveringen nauwkeurig;
- werkt conform protocol en wet- en regelgeving;
- registreert accuraat.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Plannen en organiseren, Instructies en procedures opvolgen

B1-K1-W2: Verricht complexe proefdierwerkzaamheden

Omschrijving

De beginnend specialist proefdierversorgung verricht complexe proefdierhandelingen zoals genoemd in de Wet op de dierproeven. Hij registreert gegevens en legt in een logboek de verrichte handelingen vast. Hij houdt bij al zijn

B1-K1-W2: Verricht complexe proefdierwerkzaamheden

werkzaamheden rekening met de voor het bedrijf geldende zorgsystemen en past daarbij de geldende procedures toe met betrekking op hygiëne, veiligheid, gezondheid, dierenwelzijn, milieu, kwaliteit en arbeidsomstandigheden.

Resultaat

De complexe handelingen voldoen aan richtlijnen en zijn passend binnen wettelijke bepalingen.

Gedrag

De beginnend specialist proefdierversorgung:

- verricht proefdierhandelingen volgens ethische maatstaven;
- werkt conform regelgeving (intern/extern);
- handelt bedreven en steeds met oog voor dierenwelzijn en diergezondheid;
- houdt gegevens correct bij;
- werkt volgens kwaliteitseisen;
- werkt ergonomisch en veilig;
- houdt gevoelens onder controle, ook in stressvolle situaties.

De onderliggende competenties zijn: Ethisch en integer handelen, Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan

B1-K1-W3: Voert dierproeven uit

Omschrijving

De beginnend specialist proefdierversorgung bereidt zelfstandig dierproeven voor en voert (delen van of volledige) dierproeven uit. Tevens verzorgt hij de gebruikte apparatuur, maakt deze na gebruik schoon en voert regulier onderhoud uit.

Hij informeert de onderzoeker proactief over de stand van zaken met betrekking tot proefdieren en eventuele bijzonderheden.

Resultaat

Correct uitgevoerde dierproeven waarbij vermijdbaar ongerief bij proefdieren is voorkomen.
Schoon en goed onderhouden instrumentarium.

Gedrag

De beginnend specialist proefdierversorgung:

- verricht dierproefwerkzaamheden volgens ethische maatstaven;
- werkt accuraat en bedreven;
- gebruikt de juiste materialen;
- blijft onder druk goed functioneren;
- communiceert tijdig en zorgvuldig;
- werkt veilig en ergonomisch;
- werkt volgens wet- en regelgeving;
- onderhoudt materialen en middelen zorgvuldig.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Met druk en tegenslag omgaan

B1-K1-W4: Plant en verdeelt werkzaamheden

Omschrijving

De beginnend specialist proefdierversorgung maakt in overleg met de leidinggevende een planning voor de inzet van materieel en medewerker(s). Hij verdeelt de reguliere werkzaamheden en houdt daarbij rekening met de kwaliteiten van medewerkers, de beschikbare middelen en actuele ontwikkelingen met betrekking tot de werkzaamheden. Bij gewijzigde omstandigheden past hij de planning aan.

Resultaat

Een reële planning, afgestemd op de medewerkers en bedrijfsomstandigheden.
Efficiënt uitgevoerde werkzaamheden.

B1-K1-W4: Plant en verdeelt werkzaamheden

Gedrag

De beginnend specialist proefdierversorgung :

- overlegt met de leidinggevende en medewerkers over de planning en eventuele aanpassingen daarop;
- plant alle activiteiten in een reëel tijdsbestek;
- organiseert de juiste mensen en middelen die nodig zijn voor de werkzaamheden op de juiste plek;
- bewaakt de planning en neemt indien nodig tijdig maatregelen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Plannen en organiseren

B1-K1-W5: Stelt fokplan op

Omschrijving

De beginnend specialist proefdierversorgung stelt in overleg met de onderzoeker of leidinggevende een fokplan op. Hij bepaalt de keuze van de ouderdieren op grond van beschikbare informatie over gezondheid, levensduur en gewenste eigenschappen van de dieren. Hij legt zijn keuze voor aan de onderzoeker of leidinggevende. Hij bepaalt welke werkzaamheden, materialen en middelen nodig zijn en op welk moment. Hij bewaakt vervolgens het fokplan. Indien de fok niet het gewenste resultaat oplevert, onderzoekt hij wat er aan de hand kan zijn en stelt hij het fokplan bij.

Resultaat

Een werkbaar, uitvoerbaar en efficiënt fokplan met een zo groot mogelijke kans op nakomelingen met de gewenste eigenschappen.

Gedrag

De beginnend specialist proefdierversorgung:

- past kennis van genetica toe;
- overlegt over en beargumenteert de keuze van ouderdieren;
- hanteert realistische planning;
- analyseert systematisch het proces om eventuele tegenvallende resultaten te kunnen verbeteren.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Analyseren, Plannen en organiseren

2. Generieke onderdelen

Elke kwalificatie kent - naast (beroepsgerichte) specifieke kwalificatie-eisen - ook generieke kwalificatie-eisen.

Nederlandse taal

Het generieke examenonderdeel Nederlandse taal maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveau Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Rekenen

Het generieke examenonderdeel rekenen maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in de bijlagen 2 en 3 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Loopbaan en burgerschap

Het generieke examenonderdeel loopbaan en burgerschap maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Engels (alleen voor niveau 4)

Het generieke examenonderdeel Engels maakt deel uit van elke kwalificatie op mbo-niveau 4 in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 2 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Profieldeel

P1 Specialist proefdierversorgung

Mbo-niveau

4

Typering van het beroep

De beginnend specialist proefdierversorgung heeft een signalerende, kritische en proactieve houding en houdt altijd rekening met dierenwelzijn en veiligheid van mens en dier. Hij is communicatief vaardig (mondig) en staat stevig in zijn schoenen. Hij kan de verschillende partijen waarmee hij te maken heeft met feiten en argumenten overtuigen en zijn standpunt onderbouwen, zonder discussies 'op de spits' te drijven. Verder is hij zich steeds bewust van wat hij doet en met welke reden. Ook werkt hij klantgericht en dienstverlenend. Hij kan zelfstandig en in teamverband werken.

De beginnend specialist proefdierversorgung is gewetensvol en voert dierversorgung en experimenten zorgvuldig en ethisch verantwoord uit.

Hij werkt volgens werkprotocollen en onderneemt actie bij calamiteiten. Hij werkt hygiënisch en neemt milieu- en arbeidsomstandigheden in acht evenals andere wettelijke voorschriften. Hij spreekt anderen aan als die niet volgens de afspraken werken. Hij werkt snel, efficiënt en geconcentreerd, is leergierig en houdt eigen professionaliteit op peil.

De beginnend specialist proefdierversorgung heeft een signalerende, kritische en proactieve houding, waarbij hij altijd rekening houdt met het welzijn van de dieren en met de veiligheid van mens en dier. Hij observeert de dieren nauwlettend en zorgt voor een goede interactie met de dieren.

Hij kan routinematige administraties en registraties opzetten, uitvoeren en bewaken en gedetailleerde en heldere verslagen maken van door hem uitgevoerde werkzaamheden, die voldoen aan de kwaliteitscriteria die aan onderzoek worden gesteld.

Beroepsvereisten

Ja

Toelichting beroepsvereisten

Wet op de dierproeven: Artikel 13f <http://wetten.overheid.nl/BWBR0003081>

1. De fokker, de leverancier en de gebruiker zijn, onverminderd hun gehoudenheid de desbetreffende voorschriften, verbonden aan een voor hen geldende instellingsvergunning of ontheffing, na te leven, verplicht ervoor zorg te dragen dat zij over voldoende personeel beschikken en dat de dieren behoorlijk worden verzorgd, behandeld en gehuisvest, met inachtneming van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te dien aanzien te stellen regelen.

2. Tot de in het eerste lid bedoelde regelingen kunnen behoren regelingen met betrekking tot:

- a. de deskundigheid en de bekwaamheid van degenen die de dieren verzorgen en doden;
- b. de deskundigheid en de bekwaamheid van degenen die dierproeven verrichten;

Dierproevenbesluit 2014;

Artikel 8 <http://wetten.overheid.nl/BWBR0035866>

Dierproevenregeling 2014;

Artikel 6 <http://wetten.overheid.nl/BWBR0035873>

In artikel 6 lid 1a en lid 1 b worden de opleidingseisen genoemd voor respectievelijk de proefdierversorger en de biotechnicus (specialist proefdierversorgung). In artikel 6 lid 3a en lid 3b wordt genoemd aan welke personen het verrichten van de werkzaamheden op proefdieren is voorbehouden.

Bron beroepsvereisten

EZ